

Vastaus oikaisuvaatimukseen esiopetuksen oppilaaksioton periaatteet, ilmoittautumisprosessin muutos ja oppilaaksiottoalueet

Sivistyslautakunta 25.11.2025 § 57
7893/12.07.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
kasvatusjohtaja Marika Savukoski, puh. 044 718 4008
palvelupäällikkö Minna Kari, puh. 044 718 3760
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Sivistyslautakunta hylkää tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pysyttää voimassa sivistyslautakunnan päätöksen 21.10.2025 § 42.

Päätös

Merkitään, että tämä pykälä käsiteltiin § 55 jälkeen.

Merkitään, että palvelupäällikkö Minna Kari esitteli asiaa kokouksessa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Merkitään, että varapuheenjohtaja Merja Jalkala saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun kuluessa jäsen Heikki Kähkönen esitti, että sivistyslautakunta päättää muuttaa Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden järjestämän esiopetuksen oppilaaksioton perusteita seuraavasti: Esiopetusryhmän koko on vähintään 7 oppilasta. Maaseutualueilla esiopetus järjestetään vähintään 4 oppilaalle.

Jäsenet Terhi Räsänen ja Minna Pehkonen kannattivat Heikki Kähkösen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että esittelijän päätösehdotus on 'JAA' ja Heikki Kähkösen on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Jalkala, Ojala, Pitkänen, Räihä, Sääski, Tuppurainen) ja 5 EI-ääntä (Kähkönen, Pehkonen, Räsänen, Sutinen, Kananen), joten sivistyslautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Merkitään, että tämän pykälän jälkeen käsiteltiin § 56.

Selostus

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Sivistyslautakunnan 21.10.2025, 42 § päätös, jossa esiopetuksen oppilaaksioton periaatteet, ilmoittautumisprosessin muutos ja oppilaaksiottoalueet. Valitus koskee oppilaaksioton periaatteista kohtaa: esiopetusryhmän koko on vähintään 7.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään toimielimen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Oikaisuvaatimuksen tutkiminen tai jättäminen tutkimatta

9.11.2025 saapuneen oikaisuvaatimuksen on tehnyt kuntalainen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Näillä perusteilla oikaisuvaatimus on tutkittava.

Oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimukset ja niiden perusteet

Oikaisuvaatimuksentekijä vaatii oikaisua Kuopion kaupungin sivistyslautakunnan päätökseen, joka koskee esiopetuksen ryhmäkokoja. Oikaisuvaatimuksen tekijä pyytää, että sivistyslautakunta käsittelee päätöksen uudelleen. Oikaisuvaatimuksentekijä katsoo, ettei sivistyslautakunnan päätös esiopetuksen ryhmäkoosta noudata kuntalain vaatimaa yhdenvertaista palvelun tarjoamista, ei edistä alueiden elinvoimaa ja tasa-arvoa, eikä ota huomioon lapsen etua eikä perheiden sujuvaa arkea.

Vastine oikaisuvaatimukseen

Sivistyslautakunnan päätös noudattaa Suomen perustuslain 6 §:stä ja hallintolain 6 §:stä ilmenevä yhdenvertaisuuden ja tasapuolisen kohtelun periaatetta sekä Kuntalain 8 §:n kunnan järjestämisvastuulla olevien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta. Yhdenvertaisuus tai yhdenvertainen saatavuus ei tarkoita sitä, että kaupungin olisi turvattava kaikille asuinpaikasta riippumatta täysin samoilla tavoilla toteutetut mahdollisuudet esiopetukseen. Keskeistä on, että oikeus esiopetukseen pystytään turvaamaan kaikille ja että päätöksenteko tapahtuu yhdenmukaisin perustein. Muutoin kunnan

harkintavaltaan kuuluu päättää itsehallinnon nojalla palveluverkostaan. Sivistyslautakunnan päätöksellä pystytään turvaamaan esiopetus kaikille ja päätöksenteko on tapahtunut yhdenmukaisin perustein.

Sivistyslautakunnan päätös turvaa lasten oppimisen edellytykset palveluiden saatavuuden kannalta. Kaikissa päiväkodeissa ei järjestetä esiopetusta, jolloin lapset ohjataan lähimpään esiopetusta järjestävään yksikköön. Joillakin perheillä matka esiopetukseen voi pidentyä. Maksuton kuljetus järjestetään lapsille, jotka osallistuvat pelkkään esiopetukseen. Mikäli lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta, on perheiden huolehdittava kuljetuskustannuksista. Esiopetusta järjestettäessä (perusopetuslaki 628/1998, §6) on otettava huomioon, että esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa paikassa kuin esiopetus.

Päiväkodeissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain säädöksiä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Yhtä kasvattajaa kohden voi olla enintään seitsemän kolme vuotta täyttänyttä lasta. Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksen mukaan koulussa annettavan esiopetuksen ryhmässä saa olla enintään 13 lasta yhtä kasvattajaa kohden. Esiopetusryhmät eivät voi kasvaa liian suuriksi, sillä henkilöstömitoitukseen perustuvaa ryhmäkokoja noudatetaan kaikissa ryhmissä.

Laki ei säädä esiopetusryhmien oppilaiden vähimmäismäärää. Kuopion kaupungilla on esiopetusryhmän vähimmäislapsimäärästä lainvoimainen lautakunnan päätös. Kasvun ja oppimisen lautakunta on kokouksessaan 18.3.2025 §27 päättänyt esiopetuksen järjestämispaikat toimintavuodelle 2025-2026 (liite). Päätöksen yhteydessä on määritelty esiopetusryhmän minimikooksi seitsemän lasta sekä tehty vaikutusten ennakkoarviointi (liite). Päätöksenteossa on huomioitu lapsen edun ensisijaisuus. Päätöksen vaikutusten ennakkoarvioinnin johtopäätöksissä on punnittu päätöksen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia lapsen edun näkökulmasta, sekä lisäksi muun muassa ihmisvaikutusten ja maaseutuvaikutusten näkökulmasta:

- Esiopetusryhmien muodostaminen vähintään seitsemän lapsen ryhmiksi saattaa aiheuttaa joillain alueilla pidennyksiä lasten esiopetusmatkoihin. Esiopetusryhmän toiminta vahvistaa lapsen ryhmässä toimimisen taitoja sekä vahvistaa lapsen itsestä huolehtimisen taitoja
- Kuopion kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman mukainen toiminta esiopetuksessa tukee lasten ja perheiden hyvinvointia. Vähäisen lapsimäärän vuoksi esiopetusryhmiä ei perusteta kaikille asuinalueille, jolloin lasten ja perheiden kuljetusmatkat esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen voivat pidentyä
- Minimikokoisessa esiopetusryhmässä on suuremmalla todennäköisyydellä esiopetuskelpoinen henkilöstö, joka takaa lapselle laadukkaan esiopetuksen
- Esiopetusryhmän muodostamisen perusteena ovat alueen ikäluokan koko, esiopetuskelpoisten opettajien saatavuus sekä käytettävissä olevat tilat. Riittävän suuressa esiopetusryhmässä lapsi pystyy harjoittelemaan vuorovaikutustaitojaan ja luomaan kaverisuhteita. Esiopetuskelpoinen opettaja pystyy toimimaan esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti ja tukemaan lapsia pedagogisin keinoin
- Vaikutukset maaseutuun ovat negatiiviset, sillä lasten vähäisen määrän vuoksi kaikille maaseutualueille ei voida järjestää esiopetusta

- Henkilöstöresurssia pystytään hyödyntämään taloudellisemmin, kun esiopetusryhmät muodostetaan vähintään seitsemälle lapselle. Koska esiopetuskelpoisten opettajien saatavuudessa on haasteita koko kaupungin alueella, on resurssi kohdennettava mahdollisimman tehokkaasti

Päätös perustuu siihen, että esiopetukseen osallistuvien lasten oppimisen edellytykset paranevat ja ovat yhdenvertaisia kaikille. Esiopetusryhmät muodostetaan tarkoituksenmukaisesti siten, että esiopetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja lapset oppivat ryhmässä toimimisen sekä ryhmässä oppimisen taitoja. Riittävän suuressa esiopetusryhmässä lapsi pystyy harjoittelemaan vuorovaikutustaitojaan ja luomaan kaverisuhteita. Minimikokoisessa esiopetusryhmässä on suuremmalla todennäköisyydellä esiopetuskelpoinen henkilöstö, joka takaa lapselle laadukkaan esiopetuksen. Esiopetuksen ryhmien muodostaminen oikaisuvaatimuksessa vaaditulla 1:5 suhteella tai kaupunginhallituksen päätöksen mukaisella iltapäivätoiminnan ryhmien koon suhteella ei mahdollista tarkoituksenmukaisen ryhmän muodostamista esiopetuksessa. Sivistyslautakunnan päätös tukee varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogisia tavoitteita.

Sivistyslautakunnan 21.10.2025 päätöksellä muutettiin varhaiskasvatukseen ilmoittautumista niin, että kunta osoittaa esiopetuspaikan lapselle hänen kotiosoitteensa perusteella. Uudistuksen tavoitteena on mahdollistaa lapselle yhtenäinen opinpolku esiopetuksesta perusopetukseen. Lapsen tuleva koulupaikka huomioidaan esiopetuspaikkaa osoitettaessa, mutta esiopetuspaikka ei takaa tiettyä koulupaikkaa. Ihmissuhteet ikätovereiden kanssa jatkuisivat samojen lasten siirtyessä lähimpään kouluun.

Hallinto-oikeus on päätöksessään Dnro 781/03.04.04.10/2025 todennut, ettei yksittäisen koulun lakkauttamista koskevaa päätöstä voida pitää lainvastaisena yleisten elinvoiman ja elinympäristön kehittämisen tavoitteita koskevien kuntalain 1 §:n 2 momentin ja kuntalain 37 §:n 1 momentin 7 kohdan johdosta. Esiopetuksen ryhmän kokoa ei myöskään voida pitää lainvastaisena kuntalain elinvoimaa koskevien pykälien johdosta.

Sivistyslautakunnan päätöstä ei voi pitää muillakaan oikaisuvaatimuksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisena.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskeva asia (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet

7893/2025 liite: Esiopetuksen järjestämispaidat 2025-2026 Kasvun ja oppimisen lautakunta 18.3.2025 § 27

7893/2025 liite: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi esiopetuksen järjestämispaidat 2025-2026 (18.3.2025 § 27)

7893/2025 Oikaisuvaatimus / Esiopetuksen oppilaaksioton periaatteet ja
oppilaaksiottoalueet 2025